

OAJ Nivalan paikallisyhdistyksen kannanotto esiopetuksen siirtämisestä hallinnollisesti sivistystoimen alaisuudesta varhaiskasvatukseen alaisuuteen

Opetuslautakunta käsittelee kokouksessaan 22.2.2022 esiopetuksen siirtymistä hallinnollisesti sivistystoimen alaisuudesta varhaiskasvatukseen alaisuuteen. Tämä siirto pitäisi sisällään myös henkilöstön siirtymisen hallinnonalalta toiselle. Tällöin on ilmeisesti ajatuksena yhtenäistää koulutoimen puolella työskentelevien esiluokanopettajien työ/-virkasuhteen ehdot vastamaan varhaiskasvatukseen puolella toimivien esiluokanopettajien ehtoja. Jos muutos tapahtuu, voi se johtaa koulutoimen puolella työskentelevien esiluokanopettajien tilanteen heikentymiseen, mikä ei mielestämme ole jäsentemme edun mukaista ja siksi haluamme ajaa jäsentemme asiaa.

OAJ Nivalan paikallisyhdistys toivoo, että opetuslautakunta huomioi päätöksenteossaan kannanottomme. Esiopettajien toimenkuva koulutoimessa ja varhaiskasvatuksessa on hyvin erilainen. Jos verrataan ainoastaan palkkaa ja työ sopimuksessa olevaa työaikaa, saa hyvin suppean kuvan työtehtävien eroavaisuuksista. Alla vertailumme tämänhetkisestä tilanteesta ja näkemyksemme, miten muutos vaikuttaisi koulutoimen puolella työskentelevien esiluokanopettajien työaikaan ja -hyvinvointiin.

Työaika, palkkaus ja lomat

Varhaiskasvatukseen ja koulutoimen henkilöstön työ/-virkasuhteen ehdot ovat erilaiset, vaikka varhaiskasvatukseen opettajat siirrettiinkin 1.9.2021 lukien OVTES:iin. Varhaiskasvatukseen opettajan palkka on 2419,97€ ja työaika 38.15 h/vko. Tästä työajasta varhaiskasvatukseen opettaja voi käyttää suunnitteluun 5h/vko. Kaikki muu työ esim. huoltajien tapaamiset ja vanhempainillat kuuluvat työaikaan. Jos työaika ylittyy, esiopettaja voi pitää ylityövapaita.

Koulutoimen puolella esiluokanopettajan palkka määräytyy opetusvelvollisuuden mukaan eli pidettyjen oppituntien mukaan. Opetusvelvollisuus on 23h/vko ja peruspalkka on 2341,65€. Tällä hetkellä esiluokanopettajilla on 24 opetustuntia ison ryhmän tai perusopetuksessa pidettävien tuntien vuoksi. Käytännössä esiluokanopettajan työpäivä ja työaika ei ole vain pidettyjen opetustuntien mittainen. Työhön kuuluu opetustuntien ulkopuolella paljon muuta työtä.

Esiluokanopettaja suunnittelee tunnit, valmistele materiaalit ja tarvittaessa hankkii materiaalit paikallisista liikkeistä työpäivän jälkeen.

Syksyllä esiluokanopettaja tapaa huoltajat ja oppilaan esiopetussuunnitelman laatimisen yhteydessä ja keväällä arvioinnissa. Huoltajapalaveriin kuuluu työaikaa n. 3h/oppilas valmisteluineen. Esimerkiksi Junttilassa 25 oppilaan huoltajapalaveriin kuuluu 75h lukuvuodessa. Esiluokanopettajat pitävät yhteyttä huoltajiin wilma-viesteillä, puhelimitse ja whatsapp-viesteillä oppituntien jälkeen, koska he eivät tapaa huoltajia päivittäin koululla kuten päiväkodissa on mahdollista tavata ja vaihtaa kuulumisia. Näin ollen lakisääteiseen kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön menee päivittäin ja viikoittain paljon aikaa.

Työhön kuuluu erilaisten oppimista arvioivien seulojen/ testien tekeminen ja tarkistaminen sekä tulosten analysointi. Tämän lisäksi oppilaalle tehdään tarvittaessa pedagoginen arvio tai selvitys ja päivitetään oppilaan esiopetussuunnitelma vastaamaan tuen tarvetta. Tuen tarve täytyy huomioida opetuksessa eriyttämällä opetusta, mikä luonnollisesti lisää suunnittelutyötä. Usein tuen oppilaiden kohdalla on yhteistyöpalavereita muiden tahojen kanssa, esim. perheneuvola, koulupsykologi ja sosiaalitoimi. Esikouluvuoden päättyessä pidetään tiedonsiirtopalaverit niiden koulujen opettajien kanssa, joille oppilaita siirtyy. Nämä kaikki palaverit ovat luonnollisestikin opetustuntien ulkopuolella.

Esiluokanopettajat osallistuvat koulun henkilökunnan kokouksiin 1h/vko sekä yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän palavereihin. Myös koulun juhlit ja oman luokan/koulun vanhempainillat kuuluvat iltatyöhön. Lisäksi esiluokanopettajille kuuluu kolme veso-päivää, jotka tehdään opetustuntien ulkopuolella.

Esiluokanopettajat ovat olennainen osa koulu yhteisöä. Esimerkiksi Junttilassa esiluokanopettaja on toiminut oppilaskunnan ohjaavana opettajana ja kerhojen vetäjänä. Haikarassa ja Malilassa esiluokanopettaja on pitänyt perusopetuksen tunteja. Näin ollen esiluokanopettajien roolia perusopetuksessa voisi ajatella tuntiopettajana. Jos heidät siirretään hallinnollisesti varhaiskasvatukseen, joudutaanko kouluille palkkaamaan tuntiopettajia sujuvan opetuksen järjestämiseksi.

Esiopetuksen työpäivien määrä on Nivalassa sama koulun ja varhaiskasvatuksen puolella. Koulutoimen puolella esiopetus ja siten esiluokanopettaja noudattavat koulun loma-aikoja. Varhaiskasvatuksessa esiopettajan vuosilomaoikeus määräytyy KVTES: in mukaisesti eli lomapäivien määrä on sidoksissa palvelusvuosien määrään. Tämä on asia, joka on nostettu esille vertailtaessa koulutoimen ja varhaiskasvatuksen esiopettajien työsuhteita. Me OAJ:n hallituksessa ajatellaan, ettei koulutoimessa työskentelevien esiluokanopettajien lomaoikeutta tule muuttaa vastaamaan varhaiskasvatuksen lomaoikeutta, vaan heidän tulee jatkossakin olla OVTESin mukaisen työajan piirissä. Kun esiluokanopettajan työtehtäviä ja -määrää katsoo, voi todeta, että viikko- ja vuositasolla koulutoimen esiluokanopettajien työaika vastaa varhaiskasvatuksen työaika 38.15h/vko vaikka työ sopimuksessa palkkaperusteena onkin opetusvelvollisuus 23h/vko. He ovat oikeutettuja OVTES:in mukaiseen lomaan ja kesäkeskeytykseen, eikä heitä tulisi siirtää KVTESin mukaiseen järjestelmään.

Ennen päätöksentekoa tulee tarkkaan selvittää ja kirjata, miten opetustoimessa esiluokanopettajan työaika, palkka ja loman määräytyminen jatkossa määräytyvät, jos muutos tehdään. Onko ajatus, että esiluokanopettaja tekisi päivittäin työtä esim. päiväkodissa koulun lisäksi, jotta 38.15h/vko tulisi täyteen? Millä ajalla esiluokanopettaja tuolloin tekisi kaiken yllä mainitun työn? Kuuluisiko hänelle päiväkodin puolella toiminnan suunnittelua, koska ryhmää ei voi vetää ilman suunnittelua? Jos esiluokanopettajan tulisi vaihtaa työpaikkaa kesken päivän, kuuluisiko siirtymä työaikaan? Tämä kahden työpaikan tilanne vaikuttaisi myös esiopetuksen ja koulun luontevaan yhteistyöhön, joka hyödyttää

esiopetuksen oppilaita. Miten loma-oikeus määräytyisi tilanteessa, jossa työtä tehdään sekä koulutoimessa että varhaiskasvatuksessa?

Ryhmäko

Varhaiskasvatuksen esiopetuksessa noudatetaan varhaiskasvatuslain mitoitusta ja koulutoimen esiopetuksessa OKM:n suositusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut suosituksen koulussa annettavan esiopetuksen ryhmäkoosta. Sen mukaisesti yhden opettajan esiopetusryhmässä saa olla enintään 13 lasta tai 20 lasta, jos ryhmässä on toinen koulutettu aikuinen esim. koulunkäynninohjaaja.

Nivalassa on linjattu, että koulutoimessa esiopetusryhmä perustetaan, jos hakijoita on kahdeksan. Tällä hetkellä ryhmäkoot ovat 13-25. Juntilassa ja Haikarassa esiluokanopettajan työparina on syksystä alkaen ollut koulunkäynninohjaaja kaikilla oppitunneilla ison ryhmän vuoksi. Malilassa ohjaajatyöpari on tullut oppilaan tuen tarpeiden vuoksi myöhemmin lukuvuoden aikana. Yli 13 oppilaan ryhmä ei sellaisenaan ole ollut peruste ohjaajaresurssiin. Koulun esiopetuksessa oppilailta ei ole henkilökohtaisia avustajia.

Päiväkodeissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan varhaiskasvatuslain säädöksiä ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. Päiväkodissa pidetään kiinni henkilöstömitoituksesta eli ryhmään resursoidaan henkilökuntaa mitoituksen ja tuen tarpeiden mukaan. Toki poikkeustapauksissa ja lyhytaikaisesti tästä voidaan poiketa.

Jatkossa toivomme, että koulutoimen esiopetuksessa noudatetaan suosituksia ja taataan esiluokanopettajalle työpari ryhmäkoon ylittäessä 13 lasta, jotta sekä henkilökunta että lapset olisivat tasa-arvoisessa asemassa verrattuna varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitukseen.

Ops

Sivistysjohtajan alustuksessa mainitaan, että "viime vuosina varhaiskasvatus on mm. huolehtinut esiopetuksen opetussuunnitelmasta." Esiopetussuunnitelmaa ovat olleet tekemässä myös koulutoimen esiluokanopettajat, eivät vain varhaiskasvatuksen esiopettajat.

Esiopetukseen ilmoittautuminen ja käytännön järjestelyt

Sivistysjohtajan alustuksessa mainitaan, että viime vuosina varhaiskasvatus on huolehtinut koko ikäluokan ilmoittautumisjärjestelyistä. Haasteena pidetään sitä, että eri hallinnonaloilla on eri tietojärjestelmät (Daisy, Primus) ja oppilaiden tiedot siirretään valtakunnan järjestelmiin siten joko Vardan tai Kosken kautta.

Rehtoreiden ja esiluokanopettajien mielestä tämä järjestely on ollut toimiva eikä tiedonsiirrosta tai järjestelmien käytössä ole ollut haasteita. Näin ollen emme näe tätä perusteluna hallinnonalan muutokselle.

Hallinnonalan muutoksen suunnittelun yhteydessä toivomme teiltä opetuslautakunnan jäseniltä laaja-alaista asioihin perehtymistä myös talouden ja työntekijän näkökulmasta, ei vain hallinnollisena asiana. Opetustoimen esiluokanopettajat ovat olleet vuosia Nivalassa työntekijäryhmä, joka vuosittain joutuu pelkäämään työpaikkansa puolesta. Tämä johtuu epävarmuudesta, perustetaanko ryhmää koululle vai ei. Esitämme, että opetuslautakunta pohtii myös esiopetuksen jatkuvuutta samalla tavalla kuin kyläkoulujen jatkuvuutta on pohdittu, ennakoivia suunnitelmia tehden. Kaikilla kolmella koululla, joissa esiopetusta tällä hetkellä järjestetään, on olemassa toimivat esiopetustilat. Toivomme pitkän aikavälin suunnitelmaa, jotta näille kouluille annettaisiin työrauha ja esiopetuksen järjestäminen ja työntekijöiden työsuhteen jatkuvuus tutussa paikassa ei olisi joka kevät vaakalaudalla. Tällä tavalla saisimme toivottavasti koulutetut esiluokanopettajat pysymään työssään ja paikkakunnalla.

Jos lautakunta päätyy siirtämään kouluilla olevan esiopetuksen varhaiskasvatuksen hallinnon alle, esitämme että koulujen esiluokanopettajien työehdot säilyisivät nykyisenkaltaisina eli opetusvelvollisuuteen ja OVTESin mukaiseen lomaoikeuteen perustuvina. Lisäksi resurssien on määrädyttävä varhaiskasvatuslakien mukaan.

Nivalassa 14.2.2022

Oaj Nivalan paikallisyhdistyksen pj

Jyrki Määttä

Luottamusmies

Tero Kähönen